

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών εννοιών:

- Τανζιμάτ
- Εθνικόν Κομιτάτον
- Ομάδα των Ιαπώνων.

Μονάδες 15

β. *Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.*

1. Η ελληνική βιομηχανία κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα υπέφερε από την έλλειψη κεφαλαίων.
2. Ένα από τα αιτήματα των «αντιπολιτευτικών ομίλων» στα τέλη της δεκαετίας του 1850 ήταν η ίδρυση αγροτικών τραπεζών.
3. Μετά την επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου, η εγγύηση των Δυνάμεων αύξησε την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους.
4. Η «Πατριαρχική Επιτροπή» μερίμνησε για την εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία και τη Θράκη.
5. Στις εκλογές του 1933 επικράτησε το Κόμμα των Φιλελευθέρων.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

α. Σε ποια κατάσταση βρισκόταν το πιστωτικό σύστημα της χώρας μέχρι το 1841;

Μονάδες 12

β. Ποια ήταν η προσφορά των Μικρασιατών προσφύγων του 1922 στον τομέα του πολιτισμού;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

- α. Με βάση το παρακάτω κείμενο του Χαρίλαου Τρικούπη και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναλύσετε τις βασικές γραμμές του εκσυγχρονιστικού προγράμματός του και να αναφέρετε τις προσπάθειες που έγιναν για να υλοποιηθεί.

Προγραμματικές δηλώσεις του Χ. Τρικούπη στη Βουλή, Μάρτιος 1882:

«Το πρόγραμμα ημών ζητεί την ανόρθωσιν του τόπου. Η κοινωνία ζητεί φραγμούς κατά των υπερβασιών της κυβερνήσεως, κατά των υπερβασιών παντός ισχύοντος, κατά των υπερβασιών της Βουλής. Δίδοντες ώθησιν ... εις πάντα τα αφορώντα εις την υλικήν πρόοδον, ήτις αποτελεί τα νεύρα της εθνικής ενεργείας, οφείλομεν ιδίως να δώσωμεν πάσαν ημών την προσοχήν εις την οικονομικήν κατάστασιν».

Μονάδες 15

- β. Να εξηγήσετε την αντίδραση της κοινής γνώμης απέναντι στην πολιτική του Χ. Τρικούπη.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση τις δύο πηγές που σας δίνονται και τις ιστορικές σας γνώσεις για την τροποποίηση του Συντάγματος και το νομοθετικό έργο της κυβέρνησης Ελευθερίου Βενιζέλου το 1911, να αποτιμήσετε κατά πόσο οι αλλαγές που επέφερε τότε ο Ε. Βενιζέλος ανταποκρίνονταν στα αιτήματα του κινήματος στο Γουδί (1909).

- α. **Προκήρυξη του Στρατιωτικού Συνδέσμου την ημέρα του κινήματος, 15 Αυγούστου 1909:**

«Προς την Α.Μ. τον Βασιλέα, την Κυβέρνησιν και τον Ελληνικόν Λαόν. ... Ο Σύνδεσμος των αξιωματικών του Εθνικού Στρατού της Ξηράς και του Ναυτικού... προβαίνει εις την υποβολήν ιεράς παρακλήσεως προς τον Βασιλέα ...και προς την Κυβέρνησίν του, όπως ολοψύχως επιδοθώσιν εις την άμεσον και ταχείαν ανόρθωσιν των κακώς εν γένει εχόντων, ιδία δε των του Στρατού και του Ναυτικού ...

...Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος ποθεί ... όπως η Διοίκησις της Χώρας καταστή χρηστή και έντιμος, όπως η Δικαιοσύνη απονέμηται ταχέως μετ' αμεροληψίας και ισότητος προς άπαντας εν γένει τους πολίτας αδιακρίτως τάξεως, όπως η Εκπαίδευσις του Λαού καταστή λυσιτελής δια τον πρακτικόν βίον και τας στρατιωτικές ανάγκας της Χώρας, όπως η ζωή, η τιμή και η περιουσία των πολιτών εξασφαλισθώσιν, και τέλος όπως τα οικονομικά ανορθωθώσι».

Γιάννης Κορδάτος: *Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας*, Ε΄, σ. 114– 117.

β. Από το λόγο του Ελευθερίου Βενιζέλου στις 5.9.1910 στην πλατεία Συντάγματος:

«Συμπολίται,

Γνωρίζετε ποία υπήρξαν τα αίτια, τα οποία προέκάλεσαν την εξέγερσιν του Αυγούστου παρελθόντος έτους, επομένως δεν έχω ανάγκην να υπομνήσω αυτά εις υμάς δια μακρών ... Αστική δικαιοσύνη εφαρμόζουσα προς ρύθμισιν των σχέσεων του συγχρόνου βίου νομοθεσίαν χρονολογουμένην από 15 και 20 αιώνων ... Εμπορική νομοθεσία χρονολογουμένη από ενός αιώνος ... Ποινική διαδικασία ήτις ... κινείται βραδύτατα ... Δημοσία εκπαίδευσις, ήτις ... εκτρέφει δι' ανεπαρκούς άλλως τε μορφώσεως τροφίμους του προϋπολογισμού ανικάνους δια κάθε άλλο πλουτοπαραγωγόν επάγγελμα...

... Η Διοίκησις φατριάζουσα ...

...Έλλειψις αγροτικής ασφαλείας ... Αδιαφορία εντελής προς τας εργατικές και αγροτικές τάξεις ... Ανικανότης προς παρασκευήν αναλόγου προς τους πόρους της χώρας αλλά φερεγγύου και ετοιμοπολέμου πάντοτε στρατιωτικής δυνάμεως ... Η εκ των εκλογών της 8ης Αυγούστου προελθούσα λαϊκή αντιπροσωπεία αποστολήν έχει όπως αναθεωρήση ωρισμένας διατάξεις του Συντάγματος. Αλλά θα παρεγνώριζέ τις προφανή αλήθειαν, εάν δεν ανεγνώριζεν, ότι εύρυνσις του κύκλου των εργασιών αυτής, όπως αναθεωρηθώσι και άλλαι διατάξεις του Συντάγματος, μη θίγουσai ούτε την μορφήν της Πολιτείας, ούτε την εξουσίαν ή το πρόσωπον του Βασιλέως, ούτε την τάξιν της διαδοχής, ανταποκρίνεται προς ισχυράν αξίωσιν της Κοινής Γνώμης».

Γιάννης Κορδάτος: *Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας*, Ε' σ. 210 – 215.

Μονάδες 25

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) :

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- Φεντερασιόν
- ΔΟΕ
- ΕΑΠ

Μονάδες 15

β. Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα η ελληνική ναυτιλία ακολούθησε ανοδική πορεία.
2. Οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του Τανζιμάτ (1856) έδιναν διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1927, εκλεγόταν απευθείας από το λαό.
4. Η Συμφωνία της Άγκυρας (10 Ιουνίου 1930) προέβλεπε την αμοιβαία απόσβεση των οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

5. Η εμφάνιση και ανάπτυξη της βιομηχανίας στον ελληνικό χώρο κατά το 19ο αιώνα παρουσίασε τα ίδια γνωρίσματα με τα αντίστοιχα στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

- α. Να αναφέρετε τους λόγους που οδήγησαν τις ελληνικές κυβερνήσεις σε δανεισμό κατά την περίοδο 1860-1892 καθώς και τους τρόπους αξιοποίησης αυτών των δανείων.

Μονάδες 12

- β. Ποιες επιπτώσεις είχε στην ελληνική οικονομία η εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση το παρακάτω ψήφισμα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε τις αντιδράσεις των Μικρασιατών προσφύγων στην ανταλλαγή των πληθυσμών και τα επιχειρήματά τους.

Ψήφισμα που εγκρίθηκε από τους πρόσφυγες της Αθήνας στην Ομόνοια, στο πάνδημο συλλαλητήριο της 21-1-1923 που οργανώθηκε για να εκφραστεί η αντίθεσή τους στην υποχρεωτική ανταλλαγή.

"Οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, της Ανατολικής Θράκης και του Εύξεινου Πόντου... θεωρούν ότι η Ανταλλαγή των ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας που ανέρχονται σε ένα εκατομμύριο

διακόσιες χιλιάδες απέναντι σε τριακόσιες χιλιάδες μουσουλμάνους της Ελλάδας ... πλήττει καίρια την παγκόσμια συνείδηση και την παγκόσμια ηθική ... ότι είναι αντίθετη προς τα ιερότερα δικαιώματα του ανθρώπου, της ελευθερίας και ιδιοκτησίας· ότι το σύστημα της Ανταλλαγής αποτελεί νέα και κεκαλυμμένη μορφή αναγκαστικού εκπατρισμού και αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που κανένα κράτος δεν έχει το δικαίωμα να θέσει σε εφαρμογή παρά τη θέληση των πληθυσμών. Ότι οι ελληνικοί πληθυσμοί της Μικρασίας, αυτόχθονες από πανάρχαιους χρόνους στη γη που κατοικούσαν και πάνω στην οποία τα δικαιώματά τους είναι αναπαλλοτρίωτα και απαράγραπτα, δεν μετανάστευσαν με τη θέλησή τους αλλά εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους αντιμετωπίζοντας το φάσμα της σφαγής ... Οι αλύτρωτοι Έλληνες συναγμένοι εδώ και σε άλλες πόλεις και νησιά της Ελλάδας αποφασίζουν και ψηφίζουν ομόφωνα να αξιώσουν τη δυνατότητα να παλιννοστήσουν στις πατρίδες τους κάτω από ουσιαστικές συνθήκες εγγύησης που θα καταστήσουν αυτήν την παλιννόστηση πραγματοποιήσιμη ... Σε αντίθετη περίπτωση καταγγέλλουν την αδικία που τους γίνεται, σαν μία προσβολή δίχως προηγούμενο κατά της ανθρωπότητας και του πολιτισμού."

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν τα αίτια της διαφωνίας μεταξύ του Ελ.Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου κατά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο και ποιες οι συνέπειες αυτής της διαφωνίας;

Μονάδες 25

**ΟΔΗΓΙΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ**

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης : τρεις (3) ώρες.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μια (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ :
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- Εθνικές γαίες
- Κόμμα του Γ. Θεοτόκη
- Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923).

Μονάδες 15

β. *Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.*

1. Στο τέλος του 19ου αιώνα τα μεταλλευτικά προϊόντα κάλυπταν το 1/2 της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών.
2. Η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου ξεκίνησε το 1881.
3. Ο Τρικούπης στόχευε στη συγκέντρωση και τον έλεγχο των εξουσιών από το κόμμα.
4. Οι Μακεδόνες πρόσφυγες κατά την Οθωνική περίοδο ίδρυσαν συννοικισμό στην Ερέτρια.
5. Το δημοψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου 1935 έδωσε τέλος στο πολίτευμα της αβασίλευτης δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

- α. Να περιγράψετε την εξέλιξη της πολιτικής ζωής της χώρας από τις εκλογές του 1928 έως και τις εκλογές του 1933.

Μονάδες 12

- β. Ποιες ελληνοτουρκικές συμφωνίες υπογράφηκαν το 1930 και τι προέβλεπαν;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

- α. Να επισημάνετε και να εξηγήσετε τα χωρία του παρακάτω κειμένου που αναδεικνύουν τους λόγους για τους οποίους το ελληνικό κράτος προχώρησε στην κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου.

Μονάδες 15

- β. Να αποτιμήσετε, με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, κατά πόσον υλοποιήθηκαν οι στόχοι που έθεσε το ελληνικό κράτος κατασκευάζοντας το σιδηροδρομικό δίκτυο.

Μονάδες 10

«Τοιουτοτρόπως (σημ.: με την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου) δε οι γεωργοί θα ηύξανον τας εργασίας των, θα κέρδαινον περισσότερα, και φυσικώ τω λόγω θα εβελτιούτο ο υλικός και ηθικός βίος των, και η ανταλλαγή των προϊόντων αμφοτέρων των μερών θα ηύξανε την ποιότητα, την ποσότητα και το κέρδος. Επειδή δε την γεωργίαν παρακολουθούσιν πάντοτε αι τέχναι και η βιομηχανία, ως και τανάπαλιν, πολλών γεωργικών προϊόντων, μεταβαλλομένων εις βιομηχανικά προϊόντα, θα ανεπτύσσοντο συγχρόνως αι τέχναι και η βιομηχανία. Τα έως τότε δε εισαγόμενα ομοειδή προϊόντα θα έπαυον, και το εκ τούτων περίσσευμα των χρημάτων μας προκύπτον θα το μεταχειριζόμεθα εις προμήθειαν νέων προϊόντων ξένων, ή εγχωρίων, ή και άλλων ηθικών απολαύσεων ... Διότι οι σιδηρόδρομοι δεν

εκμεταλλεύονται μόνον τας υπάρχουσας ανάγκας, αλλά πλάττουν και άλλας νέας.»

Α.Ν. Βερναρδάκη, *Περί του εν Ελλάδι Εμπορίου*, εν Αθήναις 1885, σελ. 348-349.

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να επισημάνετε και να εξηγήσετε τα χωρία του παρακάτω κειμένου που περιγράφουν την πολιτική ζωή της χώρας μετά τη θέσπιση του Συντάγματος του 1844.

«Ο Όθων, δεχθείς άκων την εγκαθίδρυσιν συνταγματικού πολιτεύματος, δεν είχε την διάθεσιν της πιστής εφαρμογής αυτού. Ευθώς εξ αρχής, παραβιάζων το πνεύμα του Συντάγματος, ανεμίχθη εις έργα διοικητικά, επεμβαίνων εις τας βουλευτικές εκλογάς και προσπαθών εκδήλως να συγκεντρώση εις χείρας του περισσοτέραν εξουσίαν. Προ δε της αντιστάσεως, την οποίαν εύρισκε, δεν edίσταζεν, ως είναι ευνόητον, να λάβη μέτρα πειστικά κατά της ελευθερίας του τύπου και της ανεξαρτησίας των συνειδήσεων, τούθ' όπερ εξήπτεν ακόμη περισσότερο την κατ' αυτού αντιπολίτευσιν και προητοίμαζε την πτώσιν του. Ο βασιλεύς -όπως γράφει ο Ν.Δραγούμης ... - έρρεπε φύσει "προς το σύστημα της συγκεντρώσεως", πολιτικοί δε, όπως ο Κωλέττης, τελειοποιήσαντες αυτό, και τον Όθωνα ενεθάρρουναν εις αυστηροτέραν εφαρμογήν και αυτοί εφήρμοσαν απηνέστερον ... Η καταστολή της ελευθερίας των δημοκρατικών Αρχών, η καταδίωξις του τύπου, η επέμβασις εις τας εκλογάς τας τε βουλευτικές και τας των δήμων, η αποβολή πάντων των οπωσούν ανεξάρτητον εχόντων το φρόνημα δημοσίων λειτουργών, και ιδίως των της Θέμιδος... η δια παντός τρόπου πίεσις της συνειδήσεως των δικαστών, η διαστροφή των νόμων, ταύτα, και άλλα εις εν μόνον απέβλεπον, εις την σύμπτυξιν πάσης δυνάμεως εις χείρας της εξουσίας και την δι' αυτής παγίωσιν κυβερνήσεως πανισχύρου και διαρκούς... »

Α.Σβώλου, *Τα Ελληνικά Συντάγματα*, σελ. 79-80.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
(ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1 Ποιοι ήταν οι παράγοντες που προκάλεσαν την ίδρυση του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος Ελλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.), ποιες οι βασικές του θέσεις και η εξέλιξη του κόμματος ως το 1924;

Μονάδες 9

A.1.2 Ποιες ήταν οι βασικές πολιτικές θέσεις του ραλλικού κόμματος;

Μονάδες 8

A.1.3 Να περιγράψετε τους παράγοντες που ευνόησαν τη ναυτιλιακή και εμπορική δραστηριότητα στον ελληνικό χώρο κατά το 18ο αιώνα μέχρι και τους Ναπολεόντειους πολέμους.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Η ελληνική βιομηχανία κατά το 19ο αιώνα υπέφερε από την έλλειψη πρώτων υλών.

β. Η επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (Δ.Ο.Ε.) περιόρισε την πιστοληπτική ικανότητα του ελληνικού κράτους.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- γ. Το Σύνταγμα του 1864 όριζε ως πολίτευμα της Ελλάδας τη συνταγματική μοναρχία.
- δ. Η Λέσχη Φιλελευθέρων ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1912.
- ε. Η αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων το 1923-1930 απέβλεπε στη δημιουργία μικρών γεωργικών ιδιοκτησιών.
- στ. Σύμφωνα με την ελληνοτουρκική Σύμβαση ανταλλαγής των πληθυσμών της 30ης Ιανουαρίου 1923, οι ανταλλάξιμοι είχαν δικαίωμα να διατηρήσουν την παλιά τους ιθαγένεια.

Μονάδες 12

A.2.2 Ποιες ήταν οι βασικές διαφορές στις πολιτικές θέσεις του Θ. Δηλιγιάννη και του Χ. Τρικούπη;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η παλαιά αντιπάθεια, που είχε τις καταβολές της στα χρόνια του Αγώνα και είχε τη μορφή ως επί το πλείστον πολιτιστικής και τοπικιστικής εχθρικής προδιαθέσεως των ντόπιων κατά των ετεροχθόνων, οι οποίοι διέθεταν ανώτερη μόρφωση και δυτικούς τρόπους, είχε πάρει κατά την περίοδο της απόλυτης μοναρχίας οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις, επειδή το στέμμα έδειχνε την προτίμησή του στους "νεοφερμένους" για την επάνδρωση του κρατικού μηχανισμού, παραμερίζοντας τους ντόπιους. (...) Μολονότι (...) η προτίμηση αυτή βασιζόταν στην αρχή της αξιοκρατίας (οι ετερόχθονες ήταν ενημερωμένοι σε θέματα διοικήσεως ενός δυτικού τύπου κράτους) και εξυπηρετούσε πολιτικές σκοπιμότητες (οι ετερόχθονες, σε αντίθεση με τους αυτόχθονες, δε διέθεταν τοπική δύναμη, και γι' αυτό μπορούσε να βασίζεται σ' αυτούς περισσότερο το στέμμα), οι αυτόχθονες τη θεωρούσαν άνιση και άδικη μεταχείριση,

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

και στέρηση όλων εκείνων των απολαυών και ευεργετημάτων που θεωρούσαν ότι ανήκαν σ' αυτούς.

Η οικονομική άνοδος των ετεροχθόνων τους κατέστησε περισσότερο αντιπαθείς στους αυτόχθονες, όπως ήταν φυσικό. Ο πλουτισμός τους οφειλόταν από το ένα μέρος στις εμπορικές τους δραστηριότητες και από το άλλο στην υπηρεσία τους στον κρατικό μηχανισμό [που κατά κύριο λόγο προκάλεσε την αντιπάθεια των αυτοχθόνων εναντίον τους].

Νικηφόρος Διαμαντούρος, Ι.Ε.Ε. τομ. ΙΓ', σσ. 110-111

B.1.1 Να επισημάνετε τα χωρία του παραπάνω κειμένου που περιγράφουν την πολιτική και οικονομική θέση των ετεροχθόνων στο πλαίσιο του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

Μονάδες 12

B.1.2 Με βάση το κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις, να περιγράψετε την αντιδικία αυτοχθόνων-ετεροχθόνων, σχετικά με την απόκτηση της ιδιότητας του Έλληνα πολίτη και τη στελέχωση του δημοσίου.

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Να κρίνετε εάν η δραστηριοποίηση του εξωελλαδικού ελληνικού κεφαλαίου στην Ελλάδα κατά το 19ο αιώνα υπήρξε επωφελής για το ελληνικό κράτος.

Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

Μονάδες 25

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τις φωτοτυπίες, οι οποίες και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ